

Naujienlaiškis Transparensence

Nr. 1, 2013 gruodis, 1 psl.

Link skaidrios ir patikimos energetinių paslaugų rinkos Europoje

Tarptautinis projektas „Transparensence“ vykdomas pagal ES „Pažangi energetika Europai“ programą suteiks paramą, didinant energetinių paslaugų rinkų skaidrumą bei patikimumą Europoje. Tam tikslui bus sukurtas Elgesio kodeksas, kuris bus įdiegtas 20-tyje projekte dalyvaujančių šalių. Pagrindinės šios temos suinteresuotos grupės yra – veikiančios ar potencialios energetinių paslaugų bendrovės (angl. ESCO), jeigu yra – jų asociacijos, taip pat politikai, energetinių paslaugų bendrovių veiklos iniciatoriai bei šių bendrovių klientai.

Aplankykite mus: www.transparensence.eu

Laba diena, projekto „Transparensence“ koordinatoriau!

Geresniam projekto tikslų supratimui, paprašėme projekto koordinatorės Jana Szomolányiovą, atsakyti į keletą klausimų, liečiančių projekto įgyvendinimą.

1. Kodėl projektas „Transparensence“ yra svarbus?

Europos Sąjungoje energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektams finansuoti šiuo metu yra naudojamas „Sutarties energijos vartojimo efektyvumo (angl. Energy Performance Contracting – EPC)“ modelis, kuris leidžia pasiekti gerų energijos taupymo rezultatų. Sutarties dėl energijos vartojimo efektyvumo, t.y. sutarties tarp naudos gavėjo ir paslaugos teikėjo (Energetinių paslaugų bendrovė - EPB, angl. ESCO) esminis bruožas yra tai, kad paslaugų teikėjas garantuoja (savo finansiniais ištekliais) sutartyje numatytą energijos sutaupymo kiekį, kuris bus pasiektas įdiegus energiją taupančias priemones pas užsakovą. Naudos gavėjas (užsakovas) už Jam suteiktas paslaugas atsiskaito (pilnai ar iš dalies, priklausomai nuo abipusio susitarimo) ne iš karto, o per tam tikrą laikotarpį (numatytą sutartyje) iš pajamų, gautų už faktiškai sutaupytą energiją ar energijos išteklius).

Tarptautinio projekto „Transparensence“ pagrindinis tikslas yra surinkti kuo platesnę informaciją apie Energetinių paslaugų bendrovių veiklą Europos Sąjungoje, sudaryti sąlygas pasikeisti patirtimi tarp atskirų šalių apie minėtų bendrovių veiklos pasiekimus bei problemas.

Išsiaiškinti barjerus, kurie trukdo aukščiau minėtų sutarčių taikymą. Mes tikimės, kad projekto rezultatai leis padidinti projektų, skirtų energijos taupymui plėtrą ES šalyse.

2. Kaip jūs planuojate pasiekti šiuos tikslus?

Tikslu padidinti energetinių paslaugų rinkų skaidrumą bei patikimumą, mes paruošime bendrą Europos Sąjungos šalims Elgesio kodeksą. Jei mums pavyks pasiekti, kad energetinių paslaugų teikėjai priims šį kodeksą ir laikysis numatytų sąžiningos ir geriausios praktikos principų versle, mes galėsime tikėtis, kad išaugs teikiamų energetinių paslaugų patikimumas ir tai ženkliai suaktyvins esamą energetinių paslaugų rinką.

Projekto vykdymo metu gauti rezultatai padidins žinias apie Energetinių paslaugų bendrovių veiklą ir jų galimybes atskirose ES šalyse. Projekto rezultatai reguliariai bus pateikiami mokymų bei įvairių seminarų metu. Patyrę ES energetikos ekspertai padės inicijuoti bei įgyvendinti pilotinius projektus 20-tyje projekte dalyvaujančių šalių.

3. Kokie yra pagrindiniai projekto sėkmės faktoriai?

Pagrindinis sėkmės faktorius yra energetinių paslaugų rinkų dalyvių įtraukimas į Elgesio kodekso paruošimą. Labai svarbu, kad energetinių paslaugų teikėjai suprastų, kad Elgesio kodekso nuostatų laikymasis sukels didesnį klientų pasitikėjimą ir tai padidins energetinių paslaugų poreikį rinkoje. Be to, taip pat yra labai svarbu, kad ir valstybinės institucijos, kurios yra pagrindiniai energetinių paslaugų užsakovai, siekdamos didinti įgyvendinamų projektų kokybę, skatintų laikytis kodekso nuostatų.

Žiūrėkite projekto tinklapį (www.transparensence.eu) ir pažymėkite, kad norite gauti naujienlaiškį, kuriam jūs rasite informaciją apie projekto „Transparensence“ veiklą.

Kontaktai: Jana Szomolányiová, projekto „Transparensence“ koordinatorė, Čekijos Efektyvaus energijos naudojimo centro SEVEN vyresnioji konsultantė.

El. paštas: jana.szomolanyiova@svn.cz.

Naujienlaiškis TransparensE

Nr. 1, 2013 gruodis, 2 psl.

Elgesio kodeksas - patikimumo bei kokybės siekimas

Pagrindinis vykdomo projekto „TransparensE“ sėkmės faktorius yra energetinių paslaugų rinkų dalyvių įtraukimas į Elgesio kodekso paruošimą.

Vienas iš pagrindinių „TransparensE“ projekto tikslų yra padidinti sutarčių dėl energijos vartojimo efektyvumo kokybę, bei pasitikėjimą jomis, sukuriant Europinį Elgesio kodeksą. Elgesio kodekso sukūrimas leis padidinti energetinių paslaugų teikėjų profesionalumą ir bus naudingas visiems rinkos dalyviams. „TransparensE“ projektas veikia kaip suinteresuotų šalių forumas, kuris leis susitarti dėl veiklos normų, padidinti bendrovių teikiančių energetines paslaugas profesionalumą bei padidinti energetinių paslaugų rinkos skaidrumą. Elgesio kodeksas padarys teigiamą įtaką ir kitiems rinkos dalyviams, esantiems šalia energetinių paslaugų bendrovių, t.y. projektų iniciatoriams, energetikos ekspertams ir kt.

Elgesio kodeksas apibrėžia pagrindines vertybes, principus bei gaires, skirtas energetinių paslaugų teikėjams, siekiant užtikrinti teikiamų paslaugų kokybę, kuri leistų maksimaliai padidinti energijos vartojimo efektyvumą nepažeidžiant darnaus vystymosi principų. Energetinių paslaugų kokybė pagal „TransparensE“ projektą yra priemonė, kuri parodo kaip suteiktos energetinės paslaugos atitinka kliento lūkesčius. Ruošiamas Elgesio kodeksas bus grindžiamas savanoriškumo principu ir teisiškai nebus įpareigojantis.

Energetinių paslaugų bendrovės ir užsakovai savo veiklą vykdo pagal esamus šalies įstatymus bei kitus teisės aktus. Elgesio kodeksas padės energetinių paslaugų teikėjams bei jų klientams geriau suprasti ir užtikrinti geresnę teikiamų paslaugų kokybę.

Šiuo metu „TransparensE“ projekto vykdytojai nustatė pagrindinius teikiamų energetinių paslaugų etikos ir elgesio principus. Siekiant pagerinti sudarytų pirminių elgesio etikos, veiklos principų rinkinį, šiuo metu šis rinkinys yra išbandomas visų projekte dalyvaujančių partnerių šalyse. Elgesio kodeksas bus išbandytas vykdant pilotinius projektus. 2013 metų pabaigoje pirminis Elgesio kodekso variantas bus apsvarstytas nacionaliniuose projekto komitetuose. Diskusijose dalyvaus esamos ar potencialios energetinių paslaugų bendrovės. Galutinė Elgesio kodekso versija bus baigta 2014 m. pirmame pusmetyje.

Kontaktai: Damir Staničić, Slovėnijos Jozef Stefan Institutas.
El. paštas: damir.stanicic@ijs.si.

Sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo – puikus verslo modelis, skirtas energijos taupymo projektų įgyvendinimui

Europos Sąjungoje energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektams finansuoti šiuo metu yra naudojamas „Sutarties dėl energijos vartojimo efektyvumo (angl. Energy Performance Contracting – EPC)“ modelis, kuris leidžia pasiekti gerų energijos taupymo rezultatų. Sutarties dėl energijos vartojimo efektyvumo, t.y. sutarties tarp naudos gavėjo ir paslaugos teikėjo (Energetinių paslaugų bendrovė – EPB, angl. ESCO) esminis bruožas yra tai, kad paslaugų teikėjas garantuoja (savo finansiniais ištekliais) sutartyje numatytą energijos sutaupymo kiekį, kuris bus pasiektas įdiegus energiją taupančias priemones pas užsakovą. Naudos gavėjas (užsakovas) už jam suteiktas paslaugas atsiskaito (pilnai ar iš dalies, priklausomai nuo abipusio susitarimo) ne iš karto, o per tam tikrą laikotarpį (numatytą sutartyje) iš pajamų, gautų už faktiškai sutaupytą energiją (ar energijos išteklius).

Tipinė ESCO bendrovės veikla:

- **Energetinės paslaugos** – bendrovė teikia visas paslaugas (nuo energetinio audito iki projekto užbaigimo) įgyvendinant priemones, skirtas energijos vartojimo efektyvumo didinimui.
- **Energijos taupymo garantija** – bendrovė garantuoja faktinį energijos sutaupymą, kuris bus pasiektas įgyvendinus projektą.
- **Projekto finansavimas** – bendrovė užtikrina projekto finansavimą.

Naujienlaiškis TransparensE

Nr. 1, 2013 gruodis, 3 psl.

Energetinių paslaugų rinkų padėtis Europoje: iššūkiai ir galimybės (pagal „TransparensE“ atliktą apžvalgą)

Tikslu surinkti informaciją apie esamą energetinių paslaugų rinkų padėtį Europoje, buvo atlikta ESCO, bankų, kitų finansinių institucijų apklausa visose projekte dalyvaujančiose šalyse. Surinktą informaciją apibendrino Oliver Garnier, energetikos ekspertas iš EEVS kompanijos.

Gauti apklausos rezultatai parodė, kad energetinių paslaugų rinkų dalyviai susiduria su panašiomis problemomis daugelyje ES šalių, t.y. energetinių paslaugų koncepcijos sudėtingumas, pasitikėjimo energetinių paslaugų teikėjais stoka, iniciatyvos tiek iš kliento tiek iš paslaugų teikėjo trūkumas.

Esamos teisinės bazės nepakankamumas, paramos iš valstybinių institucijų trūkumas, subsidijų bei įvairių dotacijų nebuvimas, energetinių paslaugų bendrovių veiklos skaidrumo trūkumas, per mažai dėmesio skiriama informacijos sklaidai ir kt. Daugelis šalių susiduria su projektų finansavimo sunkumais. Finansavimo trūkumas stabdo projektų įgyvendinimą. Didelę įtaką padarė finansinė krizė. Jos metu finansavimo galimybės dar sumažėjo. Bankai, kitos finansavimo organizacijos sunkiai skiria paskolas projektams, skirtiems energijos vartojimo efektyvumo didinimui. Bankams taip pat trūksta žinių apie sutarčių dėl energijos vartojimo efektyvumo taikymą, šio tipo sutarčių panašumus.

Tačiau trečdalis respondentų nurodė, kad finansinės krizės metu išaugo poreikis taupyti energiją ir kad tai yra teigiamas postūmis į platesnį sutarčių dėl energijos vartojimo efektyvumo naudojimą. Besikeičiantis valstybinių institucijų, politikų požiūris yra teigiamas veiksnys energetinių paslaugų rinkų skatinimui. Individuali, atskirų šalių vyriausybės esama energetikos politika vertinama kaip neefektyvi. Beveik 80% respondentų atsakė „nėra įdiegtos politinės priemonės“, „labai neefektyvi“ ar „neefektyvi“. Ir tik apie 35% respondentų nurodė „efektyvi“ ar „labai efektyvi“. Energetinių paslaugų rinkose Europoje stebimas judėjimas į teigiamą pusę. Šiuo metu teigiamo požiūrio į energetinių paslaugų rinkas yra daugiau, negu tai buvo prieš keletą metų.

Daugiau kaip pusė respondentų mato teigiamus pokyčius rinkose per paskutinius 3 metus. 31% apklaustųjų nurodo, kad esamos rinkos „stagnuoja“, 12% respondentų nurodo, kad padėtis energetinių paslaugų rinkose blogėja.

Investicijos ESCO projektams, vykdomiems pagal sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo, beveik vienodai pasiskirsto tarp mažų (iki 200 000 EUR) ir didelių (nuo 1 iki 5 mln. EUR) projektų. 42% užsakovų yra visuomeninis sektorius, 37% – privatus verslo sektorius ir likusi dalis – abiejų mišinys. Pastatų sektoriuje vyrauja visuomeniniai pastatai (ligoninės, mokyklos, universitetai), viešbučiai, biurai ir dalis pramonės pastatų. Tipinės energiją taupančios priemonės, diegiamos šiame sektoriuje yra efektyvus apšvietimas, šildymo vėdinimo sistemų modernizavimas ir kt.

Kontaktai: Olivier Garnier, Energetikos analitikas, EEVS kompanija, Jungtinė Anglijos Karalystė.
El. paštas: olivier@Eevs.co.uk.

**Užsisakyk
„TransparensE“
naujienlaiškį!**

(Naujienlaiškio gavimui nurodykite savo elektroninį adresą.)

Naujienlaiškis TransparensE

Nr. 1, 2013 gruodis, 4 psl.

Artimiausi renginiai

„TransparensE“ projektas bus pristatytas tarptautinėje konferencijoje – ESCO Europe 2014, sausio 22-23, Barselonoje.

Konferencija „ESCO Europe 2014“ skirta klausimams susijusiems su sutarčių dėl energijos vartojimo efektyvumo taikymu Europos šalyse.

Projekto „TransparensE“ lyderiai – Jana Szomolányiová ir Vladimír Sochor, Čekijos efektyvios energetikos centras, SEVEN – pristatys pirmuosius projekto rezultatus.

Daugiau apie konferenciją:
www.esco-europe.com/programme.

Kitos naujienos

EESI2020 – panašus projektas į „TransparensE“.

Tarptautinis projektas EES/2120 – „Europos Energetinių Paslaugų iniciatyva link ES 2020 energijos taupymo tikslų“. Projektas skirtas energetinių paslaugų rinkų skatinimui didžiuosiuose Europos miestuose bei regionuose, tokiuose kaip Antverpenas, Barselona, Berlynas, Dublinas, Gracas, Praha, Oslas, Sofia ar Zagrebas. Projekto vykdytojai pateiks geriausią Europos praktiką ir suteiks metodinę pagalbą pradedantiems energetinių paslaugų teikėjams.

Projektas bus vykdomas koordinuojant bei glaudžiai bendradarbiaujant su „TransparensE“ projektu, ypatingai vykdant mokymus bei rengiant pilotinius projektus.

Projekto koordinadorius: Sabine Piller, Berlyno energetikos agentūra.

Internetinis puslapis: <http://eesi2020.eu/>

Projekto koordinadorius

SEVEN, The Energy Efficiency Center

Americka 17
120 00 Prague
Czech Republic

Jana Szomolányiová

jana.szomolanyiova@svn.cz

Kontaktai Lietuvoje

Lietuvos energetikos institutas

Breslaujos g. 3
LT-44403 Kaunas
Lietuva
www.lei.lt

Romualdas Škema

skema@mail.lei.lt

Naujienlaiškio redaktorius

IVL Swedish Environmental Research Institute

P.O. Box 21060
SE-100 31 Stockholm
Sweden

Camilla Mörn

camilla.morn@ivl.se

Projekto partneriai

Co-funded by the Intelligent Energy Europe
Programme of the European Union

Už šio leidinio turinį atsako tik jo autoriai. Jo turinys nebūtinai atspindi Europos Sąjungos nuomonę. Nei Mažųjų ir vidutinių įmonių reikalų vykdomoji įstaiga (EASME), nei Europos Komisija nėra atsakingos už jame teikiamos informacijos panaudojimą.